

doc. PaedDr. Lenka Pasternáková, PhD., MBA, mim. prof.

Ústav pedagogiky, andragogiky a psychológie, Fakulta humanitných a prírodných vied
Prešovskej univerzity v Prešove

OPONENTSKÝ POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU

Meno uchádzačky: PaedDr. Zuzana Geršicová, PhD.

Názov habilitačnej práce: *Stratégie a metódy vyučovania v pregraduálnej príprave učiteľov odborných predmetov ako súčasť budovania osobnostných a sociálnych kompetencií*

Študijný odbor: Odborová didaktika

Aktuálnosť témy a štruktúra práce

Autorka vo svojej výskumnej činnosti sa už dlhodobo venuje problematike osobnostných a sociálnych kompetencií v pregraduálnej príprave učiteľov. Výsledky uvedených výskumov publikuje vo svojich početných vedeckých i odborných výstupoch. Vo svojej habilitačnej práci (spolu 232 strán) svoju pozornosť zamerala konkrétne na oblasť osobnostných a sociálnych kompetencií v kontexte metód a stratégií vyučovania v pregraduálnej príprave učiteľov odborných predmetov. Pozitívne hodnotím výber témy pre spracovanie habilitačnej práce, nakoľko ide o problematiku, ktorá v takejto rovine je len málo analyzovaná. Prácu habilitantka koncipovala do piatich logicky na seba nadväzujúcich kapitol (štyroch teoretických a jednej empirickej).

Ústredným cieľom habilitačnej práce bol zameraný na pripravenosť pedagógov stredných odborných škôl na zvládanie tejto náročnej úlohy a na podporu ich pregraduálnej prípravy primeranými metódami a stratégiami vyučovania tak, aby sa zabezpečil ich rozvoj osobnostných a sociálnych kompetencií.

Hodnotenie obsahovej stránky

V rámci štyroch teoretických kapitol podrobne opisuje kontext problematiky osobnostného a sociálneho rozvoja a rozvoja kľúčových kompetencií, pričom svoju pozornosť zamerala na analýzu kurikulárnych dokumentov siedmich európskych krajín. Keďže autorka

upozorňuje, že do odborného povedomia sa predmetná problematika na Slovensku dostala práve zo zahraničných školských dokumentov, ktoré etablujú rozvoj osobnostných asociálnych zručností pod názvom personal and social education (PSE) už približne od 80. rokov minulého storočia, dalo by sa čakať, že tieto dokumenty autorka podrobne analyzovala v rámci prvej kapitoly aj prehľadne opisuje.

V samostatnej kapitole sa autorka zaoberá kompetenčným profilom učiteľa, ktorý smeruje k rozvíjaniu komunikačných, osobnostných a sociálnych kompetencií jeho i žiakov. Veľmi podrobne i názorne je tento kompetenčný profil vymedzený a opísaný. Podrobne sú tiež analyzované kľúčové kompetencie učiteľa s dôrazom na osobnostné a sociálne kompetencie. Tie sú v texte charakterizované v kompetenčnom profile učiteľa. V tejto súvislosti sa autorka zaujímala o kurikulárne dokumenty SR a riešila problematiku rozvoja osobnostných a sociálnych kompetencií s dôrazom na odborné vzdelávanie a prípravu. Osobnostnému a sociálnemu rozvoju ako prierezovej téme bola v habilitačnej práci venovaná osobitá pozornosť.

Dôležitou časťou teórie je kapitola o stratégiách a metódach rozvoja osobnostných a sociálnych kompetencií v pregraduálnej príprave učiteľov. V tejto súvislosti habilitantka upozornila na rezervy vysokoškolského vzdelávania v tejto oblasti vyplývajúce z osobných dlhoročných skúseností. Podrobne na študijnom predmete Modelovanie a riešenie výchovných situácií autorka ozrejmila sprostredkovanie učenia metódami zážitku, ktoré vymenovala a podrobne vysvetlila.

Finálnou časťou habilitačnej práce je kapitola súvisiaca s výskumom, ktorý habilitantka realizovala. Prostredníctvom experimentálneho výskumu boli sledované zmeny názorov študentov pregraduálnej prípravy učiteľského povolania v oblasti osobnostného asociálneho rozvoja pred apo absolvovaní interaktívneho kurzu. V podmienkach SR výskum takého zamerania absentuje, preto jeho realizáciu hodnotím nanajvyš pozitívne. V tomto prípade bol realizovaný kvantitatívny výskum doplnený o vyjadrenia respondentov a ich následnú kvalitatívnu analýzu. Výskumným zámerom bolo zistiť, ako sa menia prvky skúmania v rovine osobnostného a sociálneho rozvoja u študentov učiteľstva pred a po realizácii kurzu (vyučovacieho predmetu) Modelovanie a riešenie výchovných situácií v odbornom vzdelávaní. Metóda experimentu s využitím pred testu a post testu bola doplnená metódou štruktúrovaného interview s absolventmi uvedeného štúdia. Následne na to autorka navrhla stratégie v rámci magisterského študijného programu Učiteľstvo ekonomických

predmetov a ich zaradenie k interaktívnym formám vzdelávania zameraných na osobnostný a sociálny rozvoj v pregraduálnej príprave budúcich učiteľov.

Podrobne bola popísaná metodika výskumu aj jeho etapizácia. Autorka vysvetlila výber jednotlivých výskumných metód a upozornila tiež na ich úskalia, ktorých si bola vedomá. Upozorniť by som chcela na náročnosť realizovania výskumu a na podrobnú a prehľadnú interpretáciu výskumných dát.

Výsledky získané výskumom poukazujú na význam podpory tejto oblasti pregraduálnej prípravy formou interaktívnych aktivít zaradených do jednotlivých kurzov študijného odboru. Návrh predmetov, do ktorých je možné tieto aktivity zaradiť a konkrétne témy uvedené v informačných listoch, sú súčasťou odporúčaní pre prax, ktoré habilitantka navrhla.

Hodnotenie formálnej stránky

K formálnej stránke predloženej habilitačnej práce nemám výhrady. Autorka pri jej písaní vychádzala z množstva aktuálnych relevantných dokumentov (aj vlastných), ktoré správne cituje a parafrázuje.

Otázky k habilitačnej práci

V súvislosti s návrhom predmetov, ktoré by mohli byť vzdelávané na základe navrhovaných metód a stratégií rozvoja osobnostných a sociálnych kompetencií by ma zaujímalo, aká je momentálna pripravenosť vysokoškolských učiteľov na tento spôsob výučby a akým spôsob by habilitantka túto pripravenosť navrhovala zvýšiť.

Okrem tu prezentovaných zistení a skutočností overených výskumom, aké subjektívne reakcie študentov zaznamenala habilitantka bezprostredne po realizácii výučbového predmetu?

Vychádzajúc z habilitačného spisu je zjavné, že PaedDr. Zuzana Geršicová, PhD. je skúsenou vysokoškolskou pedagógičkou s rozsiahlymi pedagogickými i vedeckými aktivitami. Jej výstupy vykazujú autorstvo 3 monografií, 2 vysokoškolských učebníc, 3 skrípt a množstva vedeckých štúdií publikovaných na domácich i zahraničných fórach.

Záverom môžem zodpovedne konštatovať, že po dôkladnom preštudovaní habilitačnej práce i predloženého habilitačného spisu, navrhujem po úspešnej obhajobe PaedDr. Zuzane Geršicovej, PhD. udeliť titulu docent v študijnom odbore Odborová didaktika.

V Prešove 12. 03. 2021

.....